



Trampes i amenaces a l'Orient Pròxim



A sobre, el president Ahmadinejad. En la pàgina contigua, una jove iraniana dona suport al programa nuclear davant la central d'Isfahan.

Des dels primers dies de la guerra que enfronta l'exèrcit israelià amb la milícia libanesa de Hezbol·lah, molts analistes, tant d'Israel com dels Estats Units, van advertir que al darrere del conflicte hi planava l'ombra de l'Iran. Així, el diari *Yediot Aharonot*, de Tel Aviv, assenyalava, ja des del principi del conflicte, que Hezbol·lah mai no hauria atacat Israel "sense l'acord, per no dir el suport obert, de l'Iran i de Síria". Segons aquest diari, amb aquesta acció l'Iran perseguia desviar la pressió americana i europea del seu programa nuclear. Aquesta hipòtesi, fins i tot, era acceptada per alguns analistes palestins: "El segrest de tres militars israelians per part de Hezbol·lah forma part de l'enfrontament general entre l'Iran i els Estats Units en relació amb el programa d'enriquiment d'urani", assegurava Abdal·lah Aouad en un article al diari palestí *Al-Ayyam*, amb seu a la ciutat cisjordana de Ram Al·lah.

No debades, a gairebé ningú se li escapava que el 12 de juliol, dia en què Hezbol·lah va segrestar dos soldats israelians a la frontera del sud del Líban, l'Iran havia de respondre si acceptava les compensacions que el Consell de Seguretat de les Nacions Unides li havia ofert a canvi de suspendre el seu programa d'enriquiment

La guerra del Líban pot convertir-se en el primer esglaó d'un conflicte d'abast regional. La intenció de l'Iran d'erigir-se en la potència hegemònica de l'Orient Pròxim, amb armament nuclear inclòs, entra en confrontació directa amb els interessos d'Israel. Mentrestant, al darrere de l'ofensiva de Hezbol·lah, alguns experts veuen un parany preparat per l'Iran, mentre que altres opinen que el conflicte respon a una acció preventiva d'Israel.

d'urani. Els editorials dels diaris més prestigiosos dels Estats Units i d'Israel, doncs, de seguida van parlar d'un conflicte orquestrat per l'Iran per influir en el desenvolupament de la cimera del G-8, el grup de països més industrialitzats del món, que se celebrava en aquells mateixos dies i, d'aquesta manera, distreure l'atenció sobre la crisi provocada pel programa nuclear iranià. Cinc dies després d'esclatar el conflicte al Líban, el primer

ministre israelià, Ehud Olmert, es mostrava públicament, per primera vegada, partidari d'aquesta hipòtesi, cosa que donava molts indicis de quin era realment l'origen del problema.

La trampa iraniana. Alguns comentaristes d'arreu del món van més lluny en la seva anàlisi i adverteixen, sense embuts, que l'acció de Hezbol·lah no ha estat res més que una trampa preparada pel presi-



dent iranià, Mahmud Ahmadinejad, per provocar Israel i els Estats Units. Així, Segons Jean Daniel, un dels comentaristes més prestigiosos del setmanari francès *Le Nouvel Observateur*, el president iranià hauria dissenyat un pla amb un objectiu triple: “Desafiar els americans aconseguint armes nuclears, intentar establir una hegemonia musulmana xiïta dins el món àrab i crear focus d’insurrecció permanent entre els aliats dels palestins i els aliats d’Israel”. En una línia semblant, segons afirma el setmanari britànic *The Economist*, aquesta guerra no enfronta Israel amb el Líban, sinó Israel i els Estats Units amb l’Iran. “El tros de terra conegut com les Granges de Xebaa no és altra cosa que un pretext de Hezbol·lah per justificar la seva lluita”, assenyala aquest setmanari. En el fons hi ha una estratègia preparada per l’Iran per intentar afeblir Israel i, d’aquesta manera, convertir-se en la potència dominadora de tot l’Orient Pròxim. En aquest supòsit, Hezbol·lah, una milícia que, de fet, va ser creada i armada per l’Iran als anys vuitanta, és una eina tàctica per aconseguir resultats a curt termini.

De fet, el president Ahmadinejad no s’ha cansat de repetir que l’eliminació d’Israel és la solució per a tots els problemes de l’Orient Pròxim, de manera que el que l’Iran desitja en aquest conflicte és que la milícia de Hezbol·lah guanyi la partida a Israel o que, almenys, aconsegueixi afeblir el seu poder. És per aquesta raó que Ahmadinejad persegueix estendre la seva influència cap a tota població musulmana xiïta de l’Orient Pròxim. El perill per a l’Iran, tanmateix, és que si Israel aconsegueix eliminar Hezbol·lah, la influència de la República Islàmica a la regió és molt probable que disminueixi encara més. En aquest sentit, la notícia llançada la setma-

na passada per Israel, anunciant que el seu exèrcit intensificarà l’ofensiva terrestre al sud del Líban per aniquilar la milícia xiïta, no és gens bona per a Ahmadinejad. De fet, el president iranià va deixar clar a l’inici de la crisi del programa nuclear que Iran considera Hezbol·lah com un instrument per donar resposta a un possible atac d’Israel o dels Estats Units contra les seves centrals nuclears. Després d’eliminar Hezbol·lah, l’ofensiva d’Israel es podria dirigir cap a l’Iran.

Atac preventiu. En aquest sentit, alguns especialistes opinen que Israel tenia

gons l’escriptor libanès Charles Chahwan, “el projecte iranià al Líban passa per usar la primera de les seves bombes disponibles, llançant-la en honor dels libanesos”. Chahwan opina, des de les pàgines del setmanari alemany *Der Spiegel*, que “els iranians, contra qui Saddam Hussein va lluitar amb l’ajuda dels àrabs sunnites i dels nord-americans, vol ara revenja. Els perses xiïtes lluitaran fins al final al costat dels altres xiïtes i libanesos per tal de venjar-se dels àrabs sunnites per raons històriques, religioses i ètniques, per venjar-se dels Estats Units i, en darrer terme, potser, fins i tot dels israelians”. Segons

El setmanari britànic ‘The Economist’ no dubta a qualificar Ahmadinejad de “manipulador regional”

preparada l’ofensiva sobre el Líban des de feia mesos. D’acord amb aquesta anàlisi, la guerra al Líban és vista com un avís o una amenaça d’Israel a l’Iran. Tot i que el poder d’Israel a la regió és encara molt superior, el Govern tem que si l’Iran aconsegueix desenvolupar el seu programa nuclear el país dels aiatolàs es podria convertir en la potència hegemònica a l’Orient Pròxim, sobretot ara que la influència de l’Iraq ha quedat reduïda a no res. En aquest sentit, com explica la periodista iraniana Nazanín Amirian en l’entrevista que acompanya aquestes pàgines, l’única cosa que busca Israel és minar el poder de l’Iran per consolidar-se com a màxima potència regional.

Enmig del conflicte, a més, hi ha una rivalitat encara més complexa: la de l’hegemonia ètnica dins el món musulmà. Se-

l’escriptor libanès, el règim iranià intenta despertar les passions religioses a la regió, explotar vells sentiments de derrota i unir tots els xiïtes, en particular els del Líban. “L’amença atòmica iraniana és seriosa –assegura Chahwan–. Israel, igual com les potències occidentals, ho sap perfectament. Aquests temors són segurament justificats i aquesta és la raó principal per la qual Israel ha llançat aquesta guerra contra el Líban i contra la població innocent.”

Aliances cap a l’Est. L’estratègia geopolítica de l’Iran, en el seu desig de convertir-se en la potència dominant a l’Orient Pròxim va, això no obstant, molt més enllà. L’Iran ha estat admès a l’Organització de Cooperació de Shangai (OCS), una iniciativa creada el 2001 que aplega la Xina, Rússia i algunes de les exrepúbli-



“L'Iran vol tenir la bomba atòmica per defensar la seva autonomia”

Nazanín Amirian (Txiraz, Iran, 1961) és periodista i viu exiliada a Catalunya

—Quines són les causes, al seu parer, de la guerra que es desenvolupa al Líban i a Israel en aquest moment?

—La primera són els raptos dels soldats israelians per part de Hamàs a Gaza i de Hezbol·lah al Líban. El braç armat de Hamàs va voler mostrar els seu desacord amb el braç polític respecte al procés de pau amb Israel. Això va ser l'espuma. Però Israel tenia preparada aquesta invasió des de feia mesos per tornar a ocupar el sud del Líban.

—Quin és el paper de l'Iran en aquest conflicte?

—Es més complex. A pesar del que es diu, Hezbol·lah no és un instrument de l'Iran, tot i que és cert que va ser creat als anys vuitanta amb el suport dels Guardiàns Islamistes amb la intenció d'expulsar l'exèrcit israelià del Líban. Però Hezbol·lah es va independitzar totalment i, tot i que hi ha vincles, no està a les ordres de Teheran. De fet, l'Iran no va veure amb bons ulls el segrest perquè els perjudica, saben que Israel esperava una pretext per atacar l'Iran.

—Els Estats Units i Israel volen atacar l'Iran per destruir el seu programa nuclear?

—Això és un altre pretext. Israel sap que l'Iran no és capaç de fabricar una bomba atòmica. L'Iran serà atacat a causa dels interessos d'Israel a la regió. De fet, la invasió de l'Iraq ja va respondre a aquests interessos. A l'Orient Pròxim hi havia dos països capaços de disputar l'hegemonia a Israel: l'Iraq i l'Iran. El primer ja no és una amenaça, ara li toca al segon.

—De totes maneres, es diu que amb el conflicte del Líban, l'Iran ha buscat distreure l'atenció sobre la crisi provocada pel seu programa nuclear...

—Es una mentida. L'expedient segueix al Consell de Seguretat de l'ONU. L'Iran està fent tot el possible per arribar a un acord amb els Estats Units. El que passa és que l'actual equip de l'administració Bush és proisraelià i defensa els interessos d'Israel.

—Al seu parer, el programa nuclear iranià és una amenaça per a la regió?

—Res de res. Fa poc el *New York Times* informava que en el millor dels casos l'Iran no podria fabricar una bomba atòmica fins al 2020. L'Iran no té cap programa per a fer bombes atòmiques, no té diners ni la tecnologia necessaris.

—Però, aleshores, Teheran té intenció de desenvolupar una bomba atòmica, o el seu programa nuclear només respon a qüestions energètiques?

—El règim de Teheran seria ximple si no volgués desenvolupar la bomba atòmica. Però voler no és poder. L'Iran està rodejat pels quatre costats pels Estats Units. És evident que volen tenir la bomba per defensar la seva autonomia i independència respecte als Estats Units. La lògica de la República Islàmica és que cal tenir la bomba per evitar ser envaïts. Però el programa nuclear necessita urani, i d'això a l'Iran no n'hi ha. És una altra mentida del règim, que envida sense cartes, vaja.

—De tota manera, el president Ahmadinejad no deixa de provocar cridant al món àrab a destruir Israel...

—Això és cert. Tot i que també és veritat que els mitjans occidentals han traduït malament molts dels seus discursos. Ell no diu que vulgui destruir l'estat d'Israel, sinó el sionisme, com a ideologia expansionista i racista. Cal tenir en compte també que el règim iranià és militar, no democràtic, i necessita justificar d'alguna manera l'existència de l'exèrcit de cara a l'interior.

—L'actual conflicte al Líban pot anar a pitjor i involucrar també l'Iran?

—L'Iran suspèn el seu programa nuclear perquè sap que serà atacat i no desitja entrar en cap guerra. Tot i així, encara que el suspengui, els Estats Units i Israel trobaran un altre pretext, diran que l'Iran ajuda Hezbol·lah o el culparan d'algun atemptat terrorista.



EL TEMPS

ques soviètiques. Segons Hussein Adeli, articulista del diari iranià *Shargh*, els objectius d'aquesta organització coincideixen amb les posicions de l'Iran en l'intent de constituir un pol oposat a l'hegemonia americana. “Mentre els Estats Units proven de bastir un consens internacional contra Teheran per la qüestió nuclear, l'acostament a la Xina i a Rússia, membres permanents del Consell de Seguretat de Nacions Unides, pot contribuir a reforçar la posició de l'Iran”, opina Adeli.

En qualsevol cas, mentre el president iranià assegura que el suport que el seu govern facilita a Hezbol·lah és només mo-

ral i humanitari, el setmanari *The Economist* no dubta a qualificar Mahmud Ahmadinejad de “manipulador regional”. “D'ençà de l'inici de la guerra contra el terrorisme proposada per George Bush, Iran ha perfeccionat l'art de manipular els conflictes regionals mentre oficialment se situava per sobre de totes les qüestions. El nou objectiu de l'Iran és ara mantenir Hezbol·lah com una garantia per evitar ser el blanc de qualsevol atac militar”, assenyala *The Economist*.

Mentrestant, però, Ahmadinejad ha continuat jugant les seves cartes en favor del programa nuclear. El passat 6 d'agost, Ali

Larijani, cap de la delegació iraniana que negocia aquesta qüestió a les Nacions Unides, anuncià que, tot i els temors d'alguns membres del Consell de Seguretat respecte a la possibilitat que pugui aconseguir armes nuclears, l'Iran continuarà endavant amb el programa d'enriquiment d'urani. Nacions Unides, per la seva banda, va deixar clar a final de juliol que si Iran no suspèn aquest programa s'exposa a possibles sancions. De moment, doncs, totes les espases continuen enlaire, inclosos els míssils que dia rere dia cauen sobre Israel i el Líban.

Xevi Camprubi